

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. HOYAS SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDOSÍTÓK: HOFFMANN ÉS KRÖNVIETL
SZERKESZTŐSZÉK ÉS KIADÓIRODALOM: HÁZ-UTCA 8.

Huss Richárd

Ez a fiatalember nem jutott szerephez az ország nagy átalakulásában és e miatti elkeseredésében olyan lépésre szánta magát, hogy a hír kénytelen-kelletlen szárnyára vette és nevét egyszeriben meg fogják ismerni az egész országban. Ha Huss Richárd nem lenne a debreceni egyetem tanára, ha nem volna rábizva bizonyos mértékben a magyar ifjuság egy nagy részének a tudományos kiképzése, nem foglalkoznánk vele és azzal a beszédével, melyet a debreceni Egyetemi Kör szombati gyűlésén az ifjusághoz intézett.

Ennek a fiatalembernek nem volt elég az ötödik esztendő világháború vértengere. Elvadult lelke még mindig vérontást akar s ha másképp nem megy, itthon, a magyar földön akarja kezdeni az újabb tömeggyilkolást. P o g r o m é r t kiáltott ez a fiatalember, zsidómészárlásra izgatta a magyar ifjakat, ezen a kétségtelenül egyszerű és radikális módon óhajtván megszüntetni azt a vélt aránytalanságot, amely szerinte az ugynevezett fajmagyarság rovására történt az egyes pozíciók betöltésében.

Diákokhoz, könnyen ugratható ifjakhoz intézte Huss Richárd profeszor ezt a felhívását. Ma, amikor a magyar nemzetre sulyosodó katasztrófa napról-napra gyászosabbá válik, amikor nap-nap után kisebbre zsugorodik a magyar haza területe, amikor a reánk törő harácsoló hadak nap-nap után százezer számra elszakítják tőlünk magyar testvéreinket, ma magyar testvérei ellen a leggazabb büntetést uszítani: erre csak egy végkép megromlott, társadalomellenes természet lehet képes, amely ellen egy vagy más módon, de föltétlenül védekezni kell.

Hogy a vérengző fiatalembert egyik tiszteltre méltó tanártársa azon nyomban leintette, az nem elég. Hogy izgató fellépésének nem volt semmi hatása, hogy maguk az ifjak tiltakoztak tanárjuk uszítása ellen, hogy az egyetem vezetője fegyelmi büntetésre készül, ezzel az ügy nem lehet elintézve. Ezt az ügyet nem lehet házilag elintézni. Itt egy veszélyes emberrel állunk szemben, akit pillanatra sem lehet tovább megtűrni a katedrán. Hogy azután mi történjék vele, azt döntsék el a hatóságok: a közoktatásügyi kormány, az államügyészség, vagy az igazságügyi orvosi tanács aszerint, hogy Huss Richárdot, melyiküknek kell ártalmatlanná tenni.

Kikiáltották a tót köztársaságot

Kassán tót népkormány alakul

Ma délelőtt megjelent Járszi Oszkár miniszter előtt Bulissa Károly dr. eperjesi ügyvéd, a leendő tót köztársaság budapesti követe és memorandumot nyújtott át. Bulissa dr. bejelentette a szerdán Kassán megalakuló tót népkormány létesítését, amely át kívánja venni a közigazgatás vezetését a magyar hatóságoktól.

A bejelentést a miniszter tudomásul vette és közölte a követtel, hogy a kérdéssel a mai minisztertanács fog foglalkozni.

Megbízható információk szerint a tót nép teljes lelkesedéssel csatlakozott a mozgalomhoz. Bizonyos érre, hogy a tegnapi napon hat nagyobb városban kikiáltották a tót köztársaságot: Ruttkán, Zsolnán, Zólyomban, Iglón, Ipolyságon és Eperjesen.

Beavatott helyről szerzett információ szerint a magyar kormány tagjainak többségében megvan a hajlandóság arra, hogy a tót köztársaság elismertessék, habár kifejezésre jutott az az álláspont is, hogy a bevonuló cseh csapatokkal szemben az önállóságra való törekvés jogosságának elismerése forradalomra vagy polgárháborúra vezethet, amittől a felvidéket meg kell kímélni.

Nagybánya tiltakozása

Nagybányáról táviratozzák: Nagybánya hazafias érzésű polgárai az ottani nemzeti tanácsnál tiltakozásukat jelentették be a gyulafehérvári román nemzetgyűlés ama határozata ellen, hogy a 26 magyar vármegyévei együtt Nagybánya város területe is elszakíttassék Magyarország állami kötelékéből. A nagybányai nemzeti tanács nem ismeri el az említett gyűlés illetékességét, mert a döntés az ottani magyarság megkérdésezése nélkül, tudta és beleegyezése kizárásával és akarata ellenére történt.

Nem soroznak a románok

Csikszereváról jelentik: Az a hír, hogy a romániai katonaság az öt legfiatalabb korosztályt — sőt egyes helyeken 36 évig — besorozza, nem felel meg a valóságnak. Csak annyi igaz, hogy a romániai katonaság nem engedi meg, hogy az öt legfiatalabb korosztály a magyar hadsereghez bevonuljon. Csikszerevába nem érkeztek újabb csapatok Romániából.

A főpapság a pápához fordul területünk episége megmentéséért.

Budapest, dec. 9. A katolikus főpapság már régen foglalkozott azzal a gondolattal, hogy megkéri a pápát: járjon közben Magyarország határainak meghagyása érdekében. Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök memorandumot nyújtott be a pápához, amelyben kifejtette, mekkora veszély fenyegeti a magyarországi római katolikus egyház egységét, kivált a szerb és román hódítás következtében. Mielőtt a külpolitikai helyzet megengedi, a magyar főpapság küldöttsége megy Rómába, hogy a Curianál tárgyaljon a magyar érdekek kérdésében.

Hadügyminisztériumunk jelentése

A hadügyminisztérium sajtóosztálya utján a határszéli betörésekről a következőket jelentti:

Csehek: Dévénytő és Szered között ideiglenes demarkációs vonalban állapodunk meg a csehekkel. Nyitra felől előnyomuló cseh csapatok Récsén és Elecske vonalán állanak.

Románok: A románok Mezőbánnál is átléptek a demarkációs vonalat és elérték Mezőmadarast. Besztercenaszódot is megszállták.

Horvátok és szlovének: A Radkersburgnál előnyomulóban jelentett osztagok visszavonultak a délszláv határ mögé.

Németausztria: Az osztrák határon nincsen újság.

Szerbek: A csehek helyzete nem változott.

Bécs megszállása előtt

Bécs, december 9. Berlińi katonai körökben az a nézet uralkodik, hogy Bécs katonai megszállását a Mackensen hadseregétől való íélelem késleltette. A Mackensensereg fegyverletétele után Bécs megszállása most már a legközelebbi időben megtörténik. A megszállásnál a cseh-szlovák csapatoknak is szerep jut.

Olaszország és a délszlávok

Bécs, december 9. A milano „Secolo” hangoztatja, hogy a régi osztrák-magyar monarchia területén alakult új államoknak be kell tartaniok a fegyverszüneti megállapodásokat. A békekötésig csak olasz hajók járhatnak az Adrián. Ha ez a feltétel beteljesedik, csak akkor adhat Olaszország a délszlávoknak területi engedményeket.

URANI
Ma, kedden
December 10

STUART WEBBS
detektív főszereplésével

A rejtélyes tekintet
bűnügyi dráma 4 felv.

Előadások 5-től 7-ig és 8-tól 10-ig.

APOLLO
Ma, kedden
December 10

Horvák műsor.

MIA MAY
főszereplésével

A hadi fogoly
Regény a háborús idők-ből 4 felvonásban.

Előadások 5-től 7-ig és 8-tól 10-ig.

Ellentétek a kormányt támogató pártok között

A Károlyi-párt tagjai támadják a radikális pártot

A kormányt támogató pártok között fölmérlt ellentéteket ezideig nem sikerült megszüntetni. Mint ma nyilvánosságra került, a Károlyi-párt szombati értekezletén több felszólaló *éles támadásban részesítette a radikális pártot és a párthoz tartozó minisztereket*, ma pedig a Károlyi-párt hivatalos lapjában jelent meg igen kemény bírálat a radikális párti *Diener-Dénes* József külügyi államtitkárról.

Isgalmas jelenetek a Károlyi-párt értekezletén

Budapesti tudósítónk táviratozza: Az *Est* mai száma a következő részleteket közli a függetlenségi- és 48-as párt szombati értekezletéről:

A szombati értekezleten *Farkasházy Zsigmond* a párt régi és sok harcban kipróbált tagjai nevében szólalt fel és szeretetének és ragaszkodásának adott kifejezést *Károlyi Mihály* személye iránt. *Károlyi* az egyetlen alkalmas politikus az ország vezetésére. Éppen ezért aggodalommal látják, hogy körülötte olyan dolgok történnek és kormánya részéről olyan kinevezések lépnek meg az országot, amelyek a pártot nevétségessé teszik és végeredményben háttérbe szorítják. Foglalkozott a kabinet egyes tagjainak szereplésével és nyilatkozataival, a radikális párt képviselőivel, akik közül az egyik meddő elméleteket akar oktorjálni, olyan elméleteket, amelyek sem a magyaroknak, sem a románoknak, sem a tótoknak, sem a szerbeknek nem kellene. *Szende Pál* pénzügyminiszter pedig sürű időzönkinet fenyegetőzik vagyonadókkal és egyéb adókkal, amilyeneket nem látott még a történelem. Mindenki tudja, hogy a háboru terheit a gazdagoknak kell viselniök, de az okatlan fenyegetőzésekre semmi szükség, eredményük pedig az, hogy a felvidék és a délfvidék sok kitűnő családja menekülni igyekszik a fenyegetések elől. Még egyszer kéri *Károlyi*t, hogy azt a falat, melyet a siréberség emel személye és a párt köré, rombolja el. Menjen gyakrabban párt-hívei körébe, mert nekik semmi más kívánságuk nincs, mint őt követni szeretettel és bizalommal azon az uton, melyet a párt programja kijelöl.

Károlyi Mihály miniszterelnök hangsúlyozta, hogy csak természetesnek tarthatja mindenki, hogy miniszter-társai bírálatába az értekezleten nem bocsátkozik. Majd elmondta a vasárnapi lapunkban már közölt véleményét a várható adókról, azután viharos tetszés mellett hozzátette:

— Aki a földosztás programja, a progresszív adózás elől menekül, az hazáruuló. A kormány meg fogja találni a módját, hogy azokkal mint hazáruulókkal bánjon el.

Buza Barna földmívelésügyi miniszter beszélt ezután, majd *Juhász-Nagy Sándor* államtitkár, az elégedetlenkedők csoportjának másik vezére tovább fűzte a *Farkasházy* beszédében kifejezett aggodalmakat. Éles hangon kelt ki a radikális párt mohó térhódítása ellen. Hangsúlyozta, hogy *Károlyi*t a magukénak vallják, őt akarják követni és meg akarják óvni pártját attól, hogy a radikális párt és a szociálista párt háttérbe szorítsa.

Juhász-Nagy Sándor felszólalását nagy tapssal fogadták. Utána *Balla Aladár* zág-rábi követ szólalt föl, éles hangon.

Tíz nap óta akarok jelentést teeni a Jugoszláviában tapasztalt dolgokról, de nem vagyok képes *Károlyi*hoz bejutni.

Nagy zaj támadt erre a kijelentésre és ilyen felkiáltások hallatszottak:

— *Jászi* és *Diener-Dénes* elállja az ajtót!

Pete Márton miniszteri tanácsos a miniszterelnökhöz fordult azzal a kéréssel, jelentse ki, hogy ők több nap óta nem is beszéltek egymással.

Károlyi Mihály miniszterelnök megerősítette *Pete* kijelentését.

A kínos jelenetnek *János* Zoltán államtitkár vetett véget, aki arra kérte a fiatalokat, ne türelmetlenkedjenek, hanem bízzanak a párt idősebb tagjainak tapasztalt vezetésében.

Erre ismét tiltakozások hangzottak el:

— Ne tanítsanak bennünket!

— Nincsenek első- és másodosztályú párttagok! — kiáltották a pártba újonnan belépett tagok, akik néhány hónappal ezelőtt még egy kanál vízbe belefojtották volna *Károlyi*t.

Károlyi Mihály miniszterelnök végül arra kérte híveit, hogy álljanak egységesen mögötte, ne keressenek ellentéteket, mert meggyőződése szerint a mai viszonyok között nem lehet az országot más irányelvek szerint kormányozni, mint amelyeket ő követ.

Az értekezlet végén az egész párt viharosan ünnepelte a miniszterelnököt.

Juhász-Nagy Sándor nyilatkozata

Juhász Nagy Sándor államtitkár a Magyarország tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Azt írja rólam az *Est*, hogy a függetlenségi párt elégedetlen tagjainak a vezére vagyok. *En nem vagyok az*. A bizalmas értekezletéről kiszivárgott hírek nem egészen helyesek. *Károlyi Mihály*t az egész párt osztatlanul és bizalommal követi. Az egész párt változatlanul követeli a népköztársaság megszilárdítását és kiépítését, mint Svájcban vagy Franciaországban, de nem mint Oroszországban van. Hangoztatjuk: Legyen rend, fegyelem és munka. Radikálizmus tekintetében nem engedjük magunkat tullicitálni, de nem tévesztjük szem elől a magyar nemzeti szempontot sem. *Kívánjuk, hogy együtt maradjunk a radikális és a szociálista párttal a kormányban*. Mivel azonban a közelgő választásokon szemben fogunk állani, ennél fogva saját pártunkat megerősítjük és megszervezzük.

A Károlyi-pártban *Juhász-Nagy Sándor* dr. államtitkár még szombaton este elmondta, hogy mi a valóság az államtitkárok akciójának híréből. *Juhász-Nagy Sándor* dr. a következőket mondta:

— Az államtitkárok értekezletükön a pártban egyre növekvő amaz aggodalmaknak adtak kifejezést, amelyek szerint elsősorban a kormány egyes tagjai olyan kijelentéseket tettek, amelyek nem fedik és nem fedhetik a miniszterelnök programját és a program teljes célját, másodsorban amaz aggodalomnak, hogy a külügyminisztérium szervezése minden irányban a kezdet kezdetén áll. Ezekben az ügyekben sürgős intézkedés szükségességét látták. Arra az elhatározásra jutottak tehát, hogy *Károlyi Mihály* miniszterelnököt erről mielőbb

föl kell világosítani. Elhatározták tehát, hogy nyomban fölmennek *Károlyi Mihály*hoz. A miniszterelnökségen azonban kellemetlen meglepetés érte őket. *Valaki*, eddi ki nem derített személyiség, tudniillik megneszelte az államtitkárok beszélgetésének tárgyát és *Károlyi*t értesítette, de teljesen elterjedt világításban s rosszakarattal, vagy tévesen informálta. *Károlyi* ennek következtében bizonyos tartózkodással fogadta őket. Azonban a beszélgetés közben tisztázódtak a félreértések és az államtitkárok megnyugodva távoztak.

E fölvilágosítás dacára ugyanez a tárgy szóba került a szombati pártértekezleten is, ahol különösen *Szende Pál* kijelentéseit kifogásolták. Ezen az értekezleten *Farkasházy* beszédét értette félre *Buza Barna*. Az értekezleten, mint ismeretes, azt magyarázták, hogy az államtitkárok nem konzervatív irányban mozogódtak, hanem *Károlyi politikájának végrehajtását követelték*, azonkívül a kormányban és a külügyek terén egységes, erős vezetést kívántak.

A hadügyminiszter nem mondott le

Bartha Albert hadügyminiszter egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy ő az államtitkárok értekezletén egyáltalában nem szólalt fel, tehát nem áll az, hogy ő kifogásolta volna *Károlyi* radikális politikáját. *Az a hír, mintha állásáról lemondott volna, nem felel meg a valóságnak*.

Támadás Diener-Dénes államtitkár ellen

A Magyarország holnapi száma írja: Egy hónap óta intézi a népkormány az ország ügyeit és még ma sincs megszervezve külügyi képviselőtünk. Ennek az az oka, hogy *Diener-Dénes* József államtitkár egy hónap óta nem tudja megszervezni a külügyminisztériumot és egy hónap óta sem szünt meg az az egyoldalú információ, mely a külföldön hamis beállításban terjeszt rólunk valótlan híreket. Ennek az az oka, hogy nem gondoskodtunk ezideig a külföld informálásáról s hogy Magyarország még ma is kénytelen nélkülözni a külföldön való képviseltetését.

A Radikális Párt debreceni nagygyűlése

Vasárnap délelőtt folyt le a Radikális Párt nagygyűlése. *Rauch Árpád* elnökletével. Az elnök megnyitó beszédében reámutatott a nagygyűlés összehívásának szükségességére és buzdító szavakkal fordult a jelenlevőkhöz. A polgári társadalom megszervezésének szükségét bizonyítva ítélte el a polgárság nemtörődömségét szinte életbevágó érdekeivel szemben.

A hatásos elnöki megnyitó után *Toroczka*i Oszvald vázolta röviden és meggyőző erővel a politikai helyzetet. A régi pártalakulásokat a forradalom elsöpörte, új, a parlamentben eddig nem szerepelt pártok jutottak kormányhoz. A Károlyi pártot demokrata politikája tartotta fenn. A szociáldemokrata párt hatalmát mintaszerű szervezetének köszönheti. A Radikális Párt a polgárságot hasonló módon akarja megszervezni, mint a szociáldemokrata párt szakszervezetekben tömörítette a munkásságot, a Radikális Párt szakszervezetekbe foglalja a dolgozó polgárságot. A helyi szakszervezetek, melyek minden polgári foglalkozást képviselnek, állandó összekötetésben állnak a központi szakszervezetekkel és együttesen harcolnak gazdasági érdekeikért. Az, amit a Radikális Párt követel, az egész demokráciának követelése. A népköztársaság nem maradhat

meg a régi birtokpolitikával; a modern Magyarországot el sem képzelhetjük az oktatás államosítása, egyház és állam szétválasztása, progresszív adórendszer, modern kereskedelmi és iparpolitika nélkül és a nagybirtok és nagytőke uralmával.

Megkapó volt a maga közvetlenségében, egyszerű, de nemes szépségekkel ékes beszéde *Sapka Géza* dr.-nak, akit szinte áhitottan hallgattott mindenki. Budapest forradalmi éjszakájának történetével kezdve beszédét, felveti a problémát, volt-e joguk a forradalom megindítására, volt-e joguk a nagy kockázatot vállalni. A jövő megfélelt a kérdésre. Egész Magyarország csatlakozott hozzájuk és megalakították a független, modern magyar népköztársaságot; ennek megteremtésében a Radikális Pártnak, mely illdözések és rágalomok között is, már régóta hirdette, egy nyugati értelemben vett modern Magyarország megalakításának szükségét, nagy része van. A radikálisnak új, nagy feladatai vannak. A radikálisnak alapfogalma az embert, az *izszabáditani minden szellemi és gazdasági béklő alól*. Végig tekintve az emberiség történetén látjuk, hol a vallást helyezik az ember fölé, mondván a vallás legyen az az eszme, mely uralja az egyént, a vallásért van az emberiség és a vallás kizárólagos uralma alá helyezik a tudományt és az államot. Ez a gondolat megtermi az inkvizíciót, megteremt a háborút, a háborúk legborzasztóbbikát, a harmincéves háborút. Majd a nyelv és a faj fogalma választja el az embereket egymástól, az igazi hazafi kriteriumával az ország egységes nyelvének tudását tartja. Ez a gondolat megteremt a nemzetiségi kérdést. Ez az oka annak, hogy testvéri együttműködésünk gondolatát bizalmatlanul fogadják nemzetiségeink és felakarják darabolni az országot. Lendülettel szavakkal fejezi ki tiltakozásunkat, országunk területi integritásának megsértése ellen. *Egy keleti Svájc*, a béke és testvéries megértés otthona ideálja a radikálisnak, mely egyedüli lehetséges előfeltétele gazdasági haladásunknak. A kapitalizmus, a nagytőke uralma, a nagybirtok oligarchiájával együtt megteremt a világháborút. Az imperium, a piacok megszerzésének és megtartásának, a terjeszkedésnek vágya uralja a nagyhatalmakat. Megdöbbentő képet rajzol a háború előkészítésének műhelyéről; a nagy német imperializmus, mely Hamburgtól Bagdadig fogná át gazdasági bilincsével az országokat, az angol terjeszkedési vágy, a cárizmus hatalmának növelése, a magyar nagybirtokosság osztályuralma megteremt a háborúk legborzasztóbbikát. A Habsburgház jövődjéje Ferenc Ferdinánd délszláv király akar lenni, mint az előre elkészített érvek mutatják és ezért kockáztatják az ország jövőjét. A radikális ebből okulva, a legtisztább békeszeretettel hirdeti. A nevelésből tűnjön el a háború dícsőítése. Az országon belül nem a kevesek uralma, sem a proletár diktatura nem teremtheti meg a társadalmi békét. Egyesüljön minden társadalmi osztály teremtő munkára. Az eszme felszabadult és diadalmasan terjed mindenütt.

Supka Géza dr. nagyhatalmas beszéde után *Dr. Gesztiné Szántó Margit* szólalt fel, értékes beszédével bizonyítva a nők politikai érettségét. Vázolta közegészségi ügyünk, a csecsemő és anya védelem szomorú állapotát, melyen csak a közegészségügy államosításával lehet segíteni. Az öntudatos nőnek nem szabad visszahuzódnia a politikai élettől; politikai fellépésük a világbékehez közelebb hozza az emberiséget. A polgári társadalom nője csak a Radikális Párthoz csatlakozhat, melynek programja a tiszta pacifizmus.

Majd *Pető Pál* ismertette a párt városi politikáit, okszerűbb gazdálkodást követelve. Friss, modern levegőt, demokráciát kell belevinnünk a városi politikába is.

A gyűlés közönsége azzal a gondolattal oszlott szét, hogy teljes bizalommal lehet a Radikális Párt iránt, melynek programja biztosíték az új, modern Magyarország jövője iránt.

Antiszemita hecc a debreceni egyetemen

Huss Richárd egyetemi tanár pogromra izgatta az ifjúságot
Kiss Géza rektor megindította a vizsgálatot

A debreceni egyetemi ifjúság váratlanul és akaratlanul egy antiszemita hecc résztvevőjévé vált és az egyetemi kör az egyik egyetemi tanár oktalán, de egészen hatástalan zsidóellenes kitérésének volt a színhelye. Az eset főszereplője *Huss Richárd* dr., a debreceni egyetem német nyelv és irodalom, valamint a francia irodalom tanszékének nyilvános rendes tanára. Egy *magyarul rosszul beszélő fiatal szász ember*. A kellemetlen eset abból az alkalomból történt, hogy a budapesti Szent Imre-egyesületből kiindult *piros-fehér-zöld liga* kiküldöttjei gyűlésre hívták össze a debreceni egyetemi ifjúságot és ezen a gyűlésen *Huss Richárd* elképzeltetetlenül rossz magyarsággal zsidóellenes, sőt *zsidóüldöző egyesülésre* hívta föl az egyetem hallgatóit. A hecc azonban nem sült el, mert míg a városban a komolyabb elemek bosszankodás vagy megbotrányozás mellett gúnyos mosollyal vettek tudomást a dologról, az egyetem tanxri kara és az ifjúság ott helyben és nyomban *visszautasította a tanár kiszólásait*.

(Az ifjúság gyűlése.)

Szombaton az egyetemi ifjúság egy nagyobb csoportja az egyetemi kör kollégiumi helyiségében nagygyűlést tartott, amelyen a Szent Imre-kör két tagja, mint a piros-fehér-zöld nemzeti liga kiküldöttje is résztvett. A piros-fehér-zöld nemzeti blokk kimondott célja hogy erősen nemzeti magyar irányu politikát teremtsen, amely *Magyarország integritását* követeli. A debreceni egyetemi ifjúságnak e blokkhoz való csatlakozása érdekében hívták össze a fiatalságot nagygyűlésre.

A gyűlést este 8 órakor *Kiss Zsigmond* joghallgató, az Egyetemi Kör elnöke nyitotta meg *Bernolák Nándor* dr., *Tankó Béla* dr., *Pröhle Vilmos* dr., *Tóth Lajos* dr., *Teghze Gyula* dr. és *Huss Richárd* dr. egyetemi tanárok jelenlétében.

Az első szónokok *Bozóky Jenő* és *Kovács Dénes* kiküldöttek voltak, akik hevesen kikelték a budapesti gallileisták ellen, majd rátértek a piros-fehér-zöld blokk programjára. Kifejtették, hogy az ország területi integritásának megvédése és a magyar faj érvényesítése programjuk tárgya. Ekkor azután rátértek a *zsidó-kérdésre*. Magyarországon — mondták — a vezetés minden téren a zsidók kezében van s ki kell venni a vezetést a zsidófaj kezéből.

A beszédeket a gyűlés meglehetősen hidegen és némi megdöbbenéssel fogadta, mert senkinek sem volt arra elkészülve, hogy ilyen hangok fognak a nagygyűlésen hallatszan. Az idegenek iránti tekintetek azonban nem engedték kitérésre jutni a rosszalás hangjait.

A rosszalás sikertelen bevezetés után *Csánky Benjámán*, *Pröhle Vilmos* dr. és mások szólaltak föl, akik annak a fölfogásnak adtak kifejezést, hogy a nemzeti szempontokat meg kell védeni és az országos politikai fölfogást nemzeti irányba kell terelni.

(Fölvívás pogromra!)

Ezután emelkedett szólásra *Huss Richárd* dr. egyetemi tanár, aki a következő mondatokkal kezdte meg beszédét:

— *Remélem, zsidómentesek vagyunk!*

Ezután rossz magyarsággal jó magyar

érzelmeit kezdte fejtegetni. Elmondta, hogy ő Magyarország sorsát szíven viseli és ezért a kérdéshez nemzeti szempontból szól hozzá. Fejtegetései során arra a megállapításra jutott és annak adott kifejezést, hogy a zsidó faj mindenben felülkerekedett és a zsidóságnak óriási szerepe van abban, hogy Magyarország romlásba sodortatott. *Ki kell tehát irtani a zsidókat*.

— *Pogromot követeltek a zsidók ellen* —

mondta végül *Huss Richárd* dr.

E kijelentésre óriási zaj tört ki, minden honnan *ellenmondások* zúgtak *Huss Richárd* felé. A gyűlés ifjúsága és a jelenlévő tanárok megdöbbenéssel hallgatták a kijelentéseket s valóságos konsternálva tekintettek szónokló tanártársuk felé.

Tóth Lajos dr. és *Teghze Gyula* dr. egyetemi tanárok fölháborodva ugrottak föl helyeikről és kabátjaikat karjukra vetve *sietve hagyták el a gyűlést*, miközben a haragtól izgottan szóltak:

— *Ez már még sem megy!*

(Husst letöltik.)

Amint a fölháborodás némileg csillapult, *Bernolák Nándor* dr. egyetemi tanár állott föl szólásra és visszautasította *Huss Richárd* dr. szavait. *Bernolák Nándor* dr. a következőket mondta:

— *Nehogy egy pillanatig is az a félreértés támadhasson, mintha *Huss Richárd* tanártársam felszólalásával akár én, akár tanártársaim közül más egyetérténénk, a leghatározottabban ki kell jelentenem, hogy ezzel a *religióssal homlokegyenest ellenkező állásponton vagyok. Pogromról beszélni nem lehet és nem szabad*. Én sem tartom örvendetes jelenségnek, hogy a fajmagyarság a vezető állásokban számarányának nem megfelelő arányban vesz részt, de ezen jelenségen nem, pogromokkal, hanem azzal lehet változtatni, ha vállvetett erővel tanulunk és dolgozunk. Ami a bünteteket illeti, ne felejtjük el, hogy *peccatur intra muros et extra*. Az elkövetett bünteteket szigorúan el kell nyomni, azonban *minden általánosítás ellen annál határozottabban kell tiltakoznom, mert a zsidóság fia is vértököt ontották a hazáért*. Megbocsát tisztelet tanártársam, de *a pogromnak még a gondolatát is, különösen a mi haladottabb korunkban a lehető legerélyesebben vissza kell utasítani*.*

Thury Levente debreceni egyetemi hallgató emelkedett ezután szólásra és annak kijelentése mellett, hogy *Huss Richárd* dr. fölszólalásával az ifjúság nem azonosíthatja magát, a fölszólalás zsidóellenes szavait és *tené dencióját helytelenítette és azokat visszautasította*.

Néhány fölszólalás után a nagygyűlés kimondta csatlakozását a piros-fehér-zöld blokkhoz, végül pedig *Kövér Pál* joghallgató indítványára kimondta, hogy *mély sajnálkozását és megbotrányozását fejezi ki *Huss Richárd* dr. kijelentése fölött*.

A nagygyűlés ezzel véget ért, de tagjai élénken és sokáig tárgyalták az esetet, amely ma az egyetemen előadások közben is beszéd tárgya volt. *Mártonffy Marcel* dr. jogtanár előadása közben azt mondta a hallgatóknak:

— *Miért nem dobták ki azt az embert?*

Az egyetemi hallgatók progresszív csoportja különben ma az egyetemi tanácshoz beadvánnyal fordult, amelyben Huss Richárd dr. ellen eljárás folyamatba vételét kérte.

(Vizsgálat Huss Richárd ellen)

A botrány híre tegnap az egész városban elteljedt és mindenfelé nagy fölháborodást keltett. A közönség körében az az egyértelmű fel-fogás alakult ki, hogy Huss Richárd igazgatásai nem maradhatnak megtorlás nélkül és feszült érdeklődéssel tekint az egyetemi tanács állás-foglalása elé, mert mindenki magától értetődőnek tartja, hogy a vérengző hajlamu fiatal professzor az egyetem vezetésére részéről meg-felő felelősséget vállal.

Tudósítónk ma fölkereste Kiss Géza dr. egyetemi tanárt, az egyetem rektorát, aki a következőképpen nyilatkozott az esetről:

— Amennyiben az a tényállás, amelyről csak hallomásból értesültem, megáll, úgy igen súlyos feyelmi eset forog fenn. A magam részéről a tényállás felderítése végett megindítottam a feyelmit megelőző vizsgálatot és a kihallgatásokat már foganatosítom is. Az eljárás eredményéről jelentést teszek az egyetemi tanácsnak és az egyetemi tanács az eredménynek megfelelő módon, szabályszerűen intézkedni fog. Az esetet a mi körünkben igyekszünk megoldani és az egyetem érdekében állónak tartanám, ha ez az ügy, amelyet közlünk mindenki kivétel nélkül a legelősebben el-ül, nem verne nagyobb hullámokat.

(Huss Richárd.)

Ugy látszik, hogy az eset hősen, Huss Richárd professzoron valamelyik nagyon mesz-sze távoli ősenek vérengző hajlamai ütöttek ki, amelyeket a háboruban való részvétele, a sok vér látása veszedelmes módon fokoztak. Huss Richárd kevéssel a háboru kitörése után annak dacára, hogy a szemlebizottság alkal-matlannak minősítette és mint egyetemi tanár fölmentést nyert a tényleges szolgálat alól, ön-ként beállott katonának és mint közember had-bavonult. Nemsokára a harctérre ment és kö-rülbelül három évig szolgált, miközben meg-szerezte a hadnagyi rangot. Három év múlva igénybe vette a fölmentését, de a nyáron, a mikor a legutóbbi iskolai szünet beállott, is-mét önként jelentkezett és kiment az olasz frontra. Mint nyelvész igen értékes tanerőnek bizonyult, sokat dolgozott, sőt a háboru alatt három vaskos kötete jelent meg. Egy verskö-tetben összefoglalta a háborus dalokat és azt „Hand weg!“ címen adta ki; ez a kötete „Ne hántsát a magyart!“ címen magyar fordítás-ban is megjelent.

Azért mondjuk, hogy valamelyik nagyon táv-tli ősenek atavisztikus tulajdonságai üt-hettek ki Huss professzoron, mert atyja, nagy-atyja és szépapja mindnyájan valóban szent-életű, evangélikus szász lelkészek voltak. Ő maga a tanári pályát választotta. Hogy egye-temi katedrát nyerjen, a debreceni egyetem német nyelv- és irodalmi és francia nyelvi tanszékére pályázott. Baltazár Dezső püspök közölte vele, hogy kinevezik, egyben föl-kérte, hogy térjen át a református hitre. Huss Ric-hárd minden gondolkodás nélkül kálvinista lett. Mikor aztán az egyetem megnyílt, faképpől hagyta a református egyházat, felekezetenél-küli lett és ma is az.

Ilyen állhatatos Huss Richárd professzor a meggyőződésében.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
Nyomda . . . . . 18. sz.

Szervezkedési mozgalmak Debrecenben

oo

A függetlenségi párt szervezkedése

A függetlenségi- és 18-as párt intéző bi-zottsága és nagy választmánya vasárnap dél-előtt fél 11 órakor népes gyűlést tartott, a melynek első tárgya a lapunkban már közölt program megvitatása volt. A polgárság szer-vezésének programja gyanánt fogadták azt el, amely alapon a dolgozni s új viszonyokkal számolni akaró polgári társadalmat egységbe tömöríteni akarják. Mivel a program csak jelszószerű rövid mondatokat ad, népgyűlése-ken fogják azt a polgárság előtt kifejeíteni. Mind-járt a következő vasárnapon, 15-én a város különböző pontjain részgyűléseket fognak tar-tani; e hó 22-én pedig nagy szervező gyűlés lesz a Bika-szálló nagytermében, mely gyű-lésre a központból is többeket várnak. Ezenki-vül pártszervező és sajtóbizottságot is küldtek ki. Megállapították a tagsági díjakat, melyek az aláírási íveken jelezve lesznek. Aláírási ívek dr. Bacsó Dezső, dr. Fejér Ferenc ügyvédi irodájában, valamint az intéző-bizottság tag-jainál található. A kör helyiségében, Csapó-utca 17. sz. alatt pedig minden délután 5 órá-tól fogva rendes hivatal tartaik, hova tájékoz-tatásért bárki fordulhat.

Megalakult a debreceni rendőrtanács

A debreceni városi rendőrség folyó hó 7-én megválasztotta a debreceni rendőrtanács-ot. A rendőrtanácsnak 24 tagja van, ebből 8 az intéző, kezelő és rendőrtisztviselői, 6 a de-ktív és alkalmazottak karából, 10 pedig a rendőrlégénység köréből.

A rendőrtanács folyó hó 8-án tartotta alakuló gyűlést s elnökévé általános lelkesé-ssel Rostás István rendőrfőkapitányt választotta meg. A disztó jelzők kora lejárt, s any-nyit jegyzünk meg, hogy a főkapitányt mélt-atja eléggé az egész rendőri testület osztat-lan bizalma, midőn szabadszervezetének elnö-kévé őt választotta meg.

Rostás István megválasztása után hosz-szabb beszédet intézett a rendőrtanács tagjai-hoz. Beszédében hangsúlyozta, hogy a szer-vezkedés célja a rendőrség gazdasági és szoci-ális jólétének előmozdítása s az államosítás megvalósítása. E célból az ország összes ren-dőrségének egységes szervezetbe való tömörítés, melyre a kezdeményező lépéseket már meg is tette. Végül felkérte a tanács tagjait, hogy a feyelmet a testületben minden ere-jükkel óvják meg, mert ez képezi a rendőrség létalapját. Vegyenek példát a szociáldemok-rata munkásságtól, amely nagy sikereit és nagy eredményeit amyszor csodált feyel-mének köszönheti.

Alélnökké Harsányi Imre dr. rendőrkapi-tány és Szalkai Sándor rendőrelőőr, jegy-zővé Fáber Kálmán r.-parancsnok választat-tak meg.

A debreceni állami tisztviselők szervezkedése

Az Állami Tisztviselők Debrecen városi és Hajdúvármegyei Köre a városháza nagy-termében Reitz János elnöklete alatt folyó hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen a köz-gyűlésen egyhangulag s az új idők szellemé-nek megfelelően a következő határozati javas-latot fogadta el: „Az Állami Tisztviselők Or-szágos Egyesületének Debreceni Köre eddigi működésének szük keretét nem tartja alkal-masnak arra, hogy tagjainak anyagi és er-kölesi érdekeit a mai súlyos viszonyok között eléggé megvédje. Ellenkezőleg tagjai nagy és jogos érdekeinek biztosítására az egyedül cél-ravezető eszközt abban látja, hogyha egyesü-lésének szük határait átlépi és a legszélesebb alapra épített, a magyarországi Közalkalm-zottakat egy táborba egyesítő és tiszta de-mokratikus szervezettel bíró egyetlen szövetsé-gbe tömörül. Elfogadja a közalkalmazottak Soproni Tanácsának Felhívásában lefektetett alap gondolatot, hogy az osztályharc alapjára helyezkedve, minden politikai párttól függet-lenül, de osztályérdekeink céljából a progresz-szív pártokkal való kooperálás megengedésé-

vel az összes magyarországi közalkalmazot-tak gyors megszervezése parancsoló szükség.

Elhatározza ennél fogva, hogy az ÁTOE.-nek folyó hó 15-én Budapestre összehívott közgyűlésére kiküldendő képviselőinek utasítá-sul adja, hogy a közgyűlésen fenti elveket a leghatározottabban képviseljék és abban az esetben, hogyha az ÁTOE.-nek nov. 11-én tartott igazg. választmányi ülésében elfogadott javaslat értelmében se a közszolgálati alkal-mazottak Országos Tanácsának, sem a Köz-alkalmazotti Kamarának megalkotása által a magyarországi közalkalmazottakat egyetlen táborba egyesíteni nem sikerült, kiküldötték a leghatározottabban jelentsék ki, hogy a közös érdekek veszedelme nélkül a budapesti központ megalakulására tovább nem várhatnak, hanem az ÁTOE.-nek kötelékéből kilépve, egyesítik a debreceni és hajdúvármegyei közalkalmazot-takat abban a reményben, hogy a vidéki egye-sülések konzekvenciájaként fog majd létrejönni a közalkalmazottak egyetemes érdekeit legfőbb-fokon reprezentáló központi szerv.”

Ügyvédjelöltek szervezkedése

Kedden aza folyó hó 16-án este 6 óra-kor az ügyvédi kamara nagytermében alakuló értekezletet tartunk, melyen a magunk exisz-tenciális ügyeiben és az országos szövetség-hez való csatlakozás tekintetében határozzunk. Mindenki, aki a kar érdekében komolyan dol-gozni akar, jelenjen meg. dr. Tápay Károly, dr. Kovács Béla, dr. Brück István.

Lloyd George követeli az excsászár és a német nép megbüntetését

Rotterdam, dec. 9. Londonból jelentik: Lloyd George miniszterelnök legutóbbi beszé-dében kijelentette, hogy a német császárt tovább kell üldözni. Az angol kormány jogi bizottságának szakvéleménye egyhanguan azt ajánlja, hogy Vilmos excsászárt és cin-kostársait állítsák nemzetközi törvényszék elé. A legerélyesebben meg kell büntetni azo-kat is, akik nyílt tengeren gyilkosságokat kö-vettek el, a tengeralattjárók személyzetét s akik a foglyokat kínozták. Hogy a németek-kei méltányosabban bánjanak el, az teljesen lehetetlen. Az entente minden tagja azt az el-vet vallja, hogy a háboru költségeit a központi hatalmaknak kell megfizetni, a vagyoni tel-jesítő képesség legszélső határáig.

Az excsászár elhagyja Hollandiát

Amsterdam, december 9. Az itteni tőzsdén tegnap az a hír terjedt el, hogy Ho-henzollern Vilmos saját elhatározásából el akarja hagyni Hollandiát.

Liebknechték tüntetése

Berlin, dec. 9. Tegnap este Liebknecht vezetése alate a Spartacus-szövetség tüntetést rendezett a birodalmi kancellár palotája előtt. A tömeg kívánságára Barth népmegbízott be-szédet mondott és határozottan Liebknecht el-len fordult. Liebknecht válasza után Barth a tömeg „Pfui!“ kiáltásai közben eltávozott.

A frontcsapatok a kormány mellett

Berlin, dec. 9. Heine delegátusnak a Ber-lin és Pottsdam közt összevont, állítólag el-lenforradalmár-csapatokra tett közlésére vo-natkozóan a Berliner Tageblatt határozottan jelenti, hogy szó sincsen ellenforradalmi csa-patokról, hanem csupán a frontokról vissza-térő csapatokról, amelyek a kormánnyal tel-jes egyetértésben állottak meg Berlin kapuinál.

Félmillió amerikai hadsere

Amsterdam, december 9. Az ameri-kai pénzügyi körökben a háboru teljes befe-

jezése után 500,000 főnyi hadsereg fentartásával számolnak.

Az ellentétek Wilson és az entente között

Bécs, december 9. Egészen bizonyosnak látszik, hogy a békekonferencián nem a wilsoni elvek alapján döntenek a világháború eredményei fölött, mert az angol és francia közvélemény erős frontot csinált Wilson ellen. Mialatt Wilson Európa felé jön, megalkult az angol-francia szövetség, mely nem más, mint erős imperiálista egyesülés. Az angol király párisi útja alkalmával kovácsolták össze ezt az érdekszövetséget, hogy Wilsont befejezett tények elé állítsák. Azonban maguk az angol politikai körök is belátják, hogy ebből az imperiálista szövetségből végzetes veszedelem hárulna Európára.

Bécs, december 9. A francia imperiálistizmus és sovinizmus arra indította az összes francia szociálistákat, hogy tekintet nélkül eddigi pártállásukra, elhatározták, hogy Wilson megérkezése után azonnal eléje járnak. Hangsúlyozni fogják előtte, hogy csak olyan békét ismernek el, amely az ő ismeretes 14 pontján épül fel.

HIREK

— **A városi közgyűlés felosztása.** A Nemzeti Tanács kiküldöttel Tyroler Oszkár dr., Bakóczy Gábor és Szepessy Albert, akik a munkásság ama kérésével mentek föl a belügyminiszterhez, hogy a törvényhatósági bizottságot oszlassa föl a virilizmust szüntesse meg és a munkásságnak a város vezetésében juttasson helyet, ma este tértek haza Budapestről és referáltak utjuk eredményéről. A belügyminisztériumban kijelentették, hogy a városi politika kérdését országosan rendezik a kifejezett kívánságok szerint. Addig pedig külön intézkedéseket tenni nem lehet.

— **Főlemeltek a rendőrteljesítés létszámát.** Rostás István rendőrfőkapitány ma előterjesztést tett a tanácsnak: adjon felhatalmazást arra, hogy a rendőrteljesítés létszámát 310-re emelje föl. A tanács ez ügyet a közgyűlés elé terjeszti. A kérelmet teljesen megokoltá teszik azok az okok, amelyeket a Debreceni Független Ujság is legutóbb felsorolt e tárgyban és amelyek sürgősen szükségessé teszik a rendőrség létszámának emelését.

— **Debreceni újságírók mozgalmi.** A debreceni újságírók szabdszervezete vasárnap délután a Színházi Figaró szalonjában fontos ülést tartott, amelyen megjelent Gyulai Zsiga, a V. H. O. Sz. kiküldötte is. Dr. Szatai Ferenc ügyvezető előterjesztésére helyeslőleg vették tudomásul, hogy a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége egyesül a Budapesti Újságírók Egyesületével s elfogadják a bemutatott új kollektív szerződés tervezetét, amellyel kapcsolatosan Posch Dezső több érdekes sajtójogi kérdés tisztázását kívánta. Pálffy József felhívására a szabdszervezet testületileg belépett a Csokonai-kör tagjai sorába s Balassa Sándor indítványára kimondotta, hogy a legközelebbi törvényhatósági bizottság tagválasztásánál négy helyet kérnek a város közgyűlésében a sajtó munkásai számára s e végből megkezesik az összes politikai pártokat. Végül a szabdszervezet kifejezést adott annak, hogy továbbra is nyomatékosan lép föl az újságírók érdekeinek megvédelmezésében s nagyirányú mozgalmat indít a szociális célokat szolgáló segélyalap gyarapítására.

— **A Debrecenbe érkező menekültek elhelyezése.** A nemzetiségek által megszállott területekről menekülő magyarok elhelyezésére a város a Dmke. internátus helyiségeit is rendelkezésre bocsátotta, ahol 140 ember helyezhető el s amely már készen áll a menekültek befogadására. A menekültek fogadására vonatkozó miniszteri rendelet értelmében a szükséges intézkedések megtörténtek. A menekültek szállásainak rendbehelyezésével és felügyeletével a lakshivatal bízta meg.

— **Petroleum jegyek beváltása.** A közellátási hivatal közli: Értessük a közönséget, hogy a december havi petroleum kontingens megérkezett és annak szétosztása folyamatban van. A petroleumot 183 kereskedő kapja, tehát mindenki a maga lakóhelyéhez közel eső kereskedésben megvásárolhatja, a fogyasztási jegye alapján megillető mennyiséget. A szétosztás azonban nem történhetik meg egy napon, hanem az legalább tíz napi időt vesz igénybe, míg mindegyik kereskedő megkaphatja a vevőkre arányában rendelkezésre bocsátott mennyiséget. Tájékoztatásul mindenestire közöljük, hogy a szétosztás a következő sorrendben történik: December hó 10-én és 11-én kapják a Hatvan, Csokonai, Vendég, Zugó, Csap, Vendég, Böszörményi, Régi téglavető telep, Jókai, Mester, Hajó, Darabos, Egyháztér, Eötvös, Péterfia, Bethlen-utcai kereskedők. — 12-én és 13-án: Petőfi-tér, Teleki, Homok, Vigkedvű Mhály, Monostorpályiút, Szabó Kálmán, Kinizsi, Virág, Jánosi, Vámospécsi-ut és Hadházi-utca. 14-én és 16-án: Hunyadi, Késes, Erzsébet, Miklós, Salétrom, Vargakert, Déli sor, Arany János, Ferenc József, Szent Anna, Bocskay, Cegléd, Kossuth, Széchenyi, Nyugati sor, Simonffy, Szepességi, József kir. herceg, Kandia, Kigyó-utca. — 17-én és 18-án: Csapó, Kigyó, Burgondia, Árpád-tér, Csillag, Hadházi-ut, Beresényi, Dégenfeld-tér, Apaffi, Nyil, Rákóczi, Sámson, Pacsirta, Homok, Kölesey és Csonka-utca. A közlélmelési bizottság határozata alapján közöljük, hogy a december havi petroleum jegyre egy fél liter petroleum szolgáltatandó ki.

— **A fegyvertisztogatás második áldozata.** Megírtuk annak idején, hogy a debreceni rendőrség laktanyájában tisztogatás közben elsült fegyver két rendőri megsebesített, akik közül az egyik áldozat Elek Imre meghalt és a szervezett munkásság nagy részvéte mellett eltemették. Ma jelentették a kórházból, hogy a másik sebesült rendőr Siger Imre, akinek a lábát sebesítette meg a golyó, a kórházban spanyol betegséget kapott és meghalt.

— **Az iparostanonciskola megkezdte működését.** A háború alatt a debreceni iparostanonciskolát a katonaság állandóan elfoglalva tartotta. Most végre felszabadult a katonai használat alól s ismét átadott eredeti rendeltetésének. A katonaság által okozott károk közel 20.000 koronában állapították meg. A szükséges javítások és pótlások elrendelése végett a tanács ma megkereste a katonai állomásparancsnokságot.

— **A rendőrség térigyeleti díjai.** A városi tanács mai ülésén a rendőrség tisztviselői és alkalmazottai részére a felügyeleti díjakat színházakban és mozikban a következőképpen állapította meg: tisztviselőknek 20, kezelőszemélyzetnek és polgári biztosoknak 10, altisztnek és rendőrteljesítésnek 6 korona.

— **A Polgári Asztaltársaság szegény gyermekek felruházására a következő újabb adományok folytak be:** A Magyar országos biztosító intézet r. t. Hadházy Imréné elhalálozása alkalmából koszoru megváltás címén 100 korona, Mandel Ernőné elhalálozása alkalmából koszorumeváltásként Lukács Vilmos, Lukács Izidor, Liener Mariska 50—50 koronát, Ullmann Salamon és ifj. Schwartz Vilmos 20—20 koronát. Köszönettel nyugtázza az elnökség.

— **Ügyvédi határidő naptár, hosszú és széles alakban 1919-ik évre, Debreceni kalendarium 1919. évre ára 5 K, 10% felárral Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében, Debrecen, Piac-u. 34. Telefon 54.**

— **Fiume és Zágráb között járnak a vonatok.** Laibach, dec. 9. A Solvenc jelenti, hogy a zágráb-fiumei vonalon a vasuti közlekedés tegnapelőtt újra megindult. A Fiuméből Zágrábba, vagy más helységekre utazókat az olasz hatóságok olyan szövegű igazolvánnyal látják el, hogy az illetőknek 6 hónap letelte előtt nem szabad Fiuméba visszatérniük.

— **A rum kiosztása.** A közalkalmazottak beszerzési csoportja közli: A közalkalmazottak beszerzési csoportjai központjának 152370—1918. számú rendelete szerint a csoport részére kiutalt rum mennyiségnek szállítási biztonságáért s így a csoport tagjai részére való szétosztásáért sem a pénzügyminisztérium, sem pedig a csoportok központja felelősséget nem vállal, sőt azt a határozott kijelentést tette, hogy a kiutalt rumot csakis a beszerzési csoport tagjai személyes felelősségére hajlandó rendelkezésre bocsátani. Minthogy maga a csoport sem vállalhat ily körülmények között felelősséget a rum zavartalan megékezéséért, felkéri tagjait, kik a rum befizetésére befizetéseket eszközöltek, hogy folyó hó 12-én déli 12 óráig nyilatkozzanak abban az irányban, hogy hajlandók-e a már befizetett pénzeszeget esetleges elvesztése mellett a rum készletre igényeiket fenn tartani. Amennyiben a fent jelzett időpontig a csoport tagjai közül bárki is igényét fent nem tartaná, jelentkezék a csoport irodájában (pénzügyigazgatóság földszint 13.), ahol befizetési jegyeik ellenében a befizetett pénzeszeget részükre vissza fog utaltatni. Amennyiben pedig fent jelzett időpontig a tagok a pénz visszautalása végett nem jelentkeznek, hozzájárultaknak fognak tekintetni arra érve, hogy részükre a rum megrendeltesék. Ebben az esetben a netáni káros következmények esetén a csoporttal szemben igényeiket nem érvényesíthetik.

— **Dr. Klein Jenő belgyógyász rendelkezte gróf Dégenfeld-tér 3. szám alatt. Rendel d. e. 8—10-ig és d. u. 2—4-ig.**

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Öry Jánosné született Szentessy Erzsébet mint gyászoló özvegy, Erzsébet és János gyermekeivel, az alulírott rokonság nevében is, fájó szívvel tudatja, hogy a szerető férj, legiobb apa, fejtehetetlen gyermek, testvér és sógor Öry János földbirtokos életének 45-ik, házasságának 19-ik évében hosszas szenvedés után, folyó hó 8-án elhunyt. Drága halottunkat december hó 10-én délután fél 3 órakor, Fűvészkert-utca 20. sz. alatti házuktól a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után helyezték örök nyugalomra a Péterfia-utcai temetőben levő családi sírboltba. Debrecen, 1918 december 9. Édes anyja: özv. Öry Mihályné. Testvérei: Juliska férjével Nyilas Istvánnal és gyermekei, Zsuzsika férjével Zöld Jánossal és gyermekei, Erzsike férjével Mike Jánossal és gyermekei, Mihály nejjével Polgári Juliskával, István nejjével Polgári Katával és gyermekei, Mariska férjével Balkó Lajossal és gyermekei, Sógora és sógornői: Csáki János nejjével szül. Szentessy Máriával és családjá, Hegedüs Kálmán nejjével Szentessy Ilonkával és gyermekei. — A temetést Gebauer K. és tsa temetkezési intézete, Kossuth-utca 2. rendezti.

— **Dr. Szöllösi Béla orvos, belgyógyász, urologus, Arany János-utca 2. (Hungária épület) II-ik emelet. Rendel 9—11-ig és d. u. 2—4-ig.**

— **Ipari továbbképző tanfolyamok hallgatóinak a debreceni állami fémipari szakiskola igazgatósága ezúton közli, hogy az explóziós motor kezelői tanfolyam i. hó 10-én, kedden este 7 órakor fog folytatást nyerni, a lokomobil és cséplőgép kezelők ellenben i. hó 12-én, csütörtökön este 7 órakor folytatják tanulmányaikat a szakiskolán. Lokomobil tanfolyamra még be lehet iratkozni új hallgatóknak. A szakiskola igazgatósága.**

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

KEDD: Vandergold kisasszony. Bérletszünet.
SZERDA: Vandergold kisasszony. Bérletszünet.
CSÜTÖRTÖK: Vandergold kisasszony. A) bérlet.
PÉNTEK: Vandergold kisasszony. B) bérlet.
SZOMBAT: Délután: Mágna Misko operett.
 Este: Vandergold kisasszony. C) bérlet.

Vigszínház

HÉTFŐ: Fregolia vendéjátéka és Mister Galambos.
KEDD: Fregolia vendéjátéka és Mister Galambos.
SZERDA: Tündérlaki leányok, vigjáték.
CSÜTÖRTÖK: Kőszivü ember fia, színmű, I. rész, bemutató.
PÉNTEK: Kőszivü ember fia.
SZOMBAT: Délután: Tiszavirág, operett.
 Este: Kőszivü ember fia.
VASÁRNAP: Délután: Hejehuja báró operett.
 Este: Csókpirulák, bohózat (piros színlap)

Vandergold kisasszony. Zsúfolt ház előtt volt ma este egy kétéves gyöngye operett bemutatója. A szövegen külön-külön megérezhető Hevesi és Harsányi munkája, míg a zene sok kellemes és megunt melodiát juttat eszünkbe. Az előadás kevésé volt erős és állandóan fáradtságot okozott a kar bizonytalan és a zenekart és taktust kerülő énekével, amelyet az előadástól szintén függetlenül és önállóan dolgozó zenekar játékaától külön kellett élvezni. Ez és egy pár zökkenő is volt, ami nem nagy készülségre vallott. Honthy Hanna kiváló szubretté képességei, Várna László pompás, szép táncái, Káldor Dezső szép éneke, Seregh Marcsa kedvessége, szép táncá és temperamentumos játéka voltak kiemelkedő és értékes részei az előadásnak.

A debreceni színház új szubrettéje, Vasárnap este mutatkozott be a maga igazi szerepkörében a szintársulat új szubrettéje, Zöldhelyi Anna. A fiatal művésznő, aki szépségével is meghódította a debreceni közönséget, nagy sikerrel játszotta Mágna Miskóban Marcsát. Otthonossággal, színpadi készséggel, igen jól játszott és rendkívül kecsesen és ügyesen táncolt. Megállapíthatjuk, hogy Zöldhelyi Annának kedves, szép hangja van s azzal bánni is tud és sok izléssel öltözködik. Sokszor és lelkesen tapsolt neki a közönség, amely a művésznőt rokonszenvvel és szeretettel fogadta.

A színházi iroda hírei, Fregolia bucsufellépte. Ma bucsuzik Fregolia, a világhírű távalozó művésznő a debreceni közönségtől a Vigszínházban. A mai előadás, amelyen Fregolia teljes műsorával vesz részt nem emelt helyiáru, hanem rendes helyiáru lesz. Fregolián kívül színre kerül a Mister Galambos falusi életkép is. Vandergold kisasszony. A Csokonai színházban ma és holnap bérletszünetben kerül színre a Vandergold kisasszony operett újdonság, amelynek a tegnapi bemutatója frenetikus sikert aratott. — Tündérlaki leányok. Vigjáték szerdán kerül felelevenítésre a Vigszínházban elsőrendű szereposztással. — Kőszivü ember fia. Jókai Mór regényéből átirrt színmű a Kőszivü ember fia (I. rész) csütörtökön kerül bemutatásra a Vigszínházban.

Stuart Webb mesterdetektív legújabb kalandját, a „A rejtélyes tekintet” című rendkívül érdekes bűnügyi drámát ma utóljára mutatja be az Uránia.

A hadifogoly című érdekes harctéri történetben Mia May a legszebb mozi művésznő legjobb alakítását látjuk. A kitűnő mozinagyság szenzáció erejével hat a nézőre. Ma utóljára az Apollóban.

Könyvújdonságok

Portó 56 fillér, 10 százalékos háborús felár.

Artur Landsberger	
MORÁL	
Pajzs Elemér fordítása	
Regény	Ára K 8.—
Bródy Sándor regénye	
A KÉTLELKŰ ASSZONY	
	Ára K 6.—
Aage Madelung (16—18 ezer)	
A MEGBÉLYEGZETEK	
Fordította: dr. ill. Bókay János	
Regény	Ára K 10.—
Jakob Wassermann regénye	
A NEGYVENÉVES FERFI	
Alfay Margó fordítása	
	Ára K 8.—
Széplál Árpád	
TONTETÉS	
Versek. A Ma kiadása	Ára K 8.—
Lesznai Anna	
ÉDENKERT	
Versek. Nagy alakban, művészi kiállításban.	Ára füzve K 9.—
Szabó Dezső	
NAPLO ÉS ELBESZÉLÉSEK	
Művészi kiállításban	Ára füzve K 10.—
V. v. Heidenstam	
ENDYMON	
Regény Damaszkuszról. Svéd eredetiből fordította Leffler Béla. A szerző arcképével. Verner von Heidenstam, a nagy svéd író, az 1916. évi irodalmi Nobel-díj nyertese nálunk még alig ismert	
	Ára füzve K 7.—

Megrendelhető és kapható

ACZÉL HENRIK

könyv és papírkereskedésében

DEBRECEN, ELSŐTAKARÉK-PALOTA.

Könyvújdonságok:

Zemplényi Klára: EGY ELKÉSETT KEMER ÉVEL.	Ára ————	7.—
Kupria: A KRIPTA.	Regény.	Ára ———— 8.—
Alba Nevis: KONFETTI.	Ára ————	9.—
Balzac: HONORINE.	Regény.	Ára ———— 8.—
Szabolcsi Lajos: A CSILLAG FIA,	egy nép tragédiája.	Ára ———— 8.50
Fantomas detektív kötetek, kötetenkinti ára K 4.— és 10% felár.		
Egy genialis kalandor a XX. században.		
A holt kéz.		
A titokzatos koldus.		
Az éjjeli bérkocsi.		
Fantomas, mint vizsgálóbíró.		
Juve halála.		
Az elünt holttest.		
Lady Belthaim gyilkosa. LEGUJABB!		

Kaphatók:

ACZÉL HENRIK

modern antiquariumában

DEBRECEN, ELSŐTAKARÉK-PALOTA.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szöveg 2 korona, minden további 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szöveg 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kövér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt,
brillánsokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlókat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házhoz is elmegeyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám

Hajdusági rudsodró

legjobb békebeli minőségben kapható
GRÓZE HAY FERENCZ
 gyógyszerésznél, „Aranygyöszarvu” gyógyszerár, (színház mellett).

Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.

Irodapost
 egjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-u. 1.

Eladó
 Varga-kert, Keleti-sor 7. sz. alatt, a Salétromos kaszárnya mellett lévő körülkerített 1 hold telék, amelyen 50 méter hosszú, 10 méter széles, nagy kemény fadestekből épített padja van. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja r.-t.-nél.

Kocsisok
 és munkásnyak magas fizetéssel felvétetnek. Teleki-utca 100.

Rikkancsok

azonnal felvétetnek a kiadóhivatalban.

Gaz
 hiányában ajánlom fürdőszobáimnak fa és szénűtésre. Szivattyúk is állandóan rakáron vannak. Máthé János, bádós, szerelőmester, vízvezetési, csatornázási vállalkozó Darabos-u. 24. Telefon 321.

VISZKETEGESEGET, SÖMÖRT, RÜHT

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti, törvényesen védett „SKABOFORM-KEMŐCS”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fiesch-féle kérjünk. Próbategy K 4.—, nagy tegy K 6.—, családi tegy K 15.—. Kapható a nyelbeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelhető: Dr. Fiesch H. „Korona” gyógytára, Győr.

Vételnél a „SKABOFORM” védjegyre ügyeljünk.

3 aktuális szenzációs könyv!

1. **A diadalmas forradalom könyve. Kulisszatitkok, intim telefonálások. stb. a forradalom éjszakaiban.** Rendkívül érdekes. Ára 16 korona.
2. **A magyar forradalom.** Élmények a forradalom főhadiszállásán. Irta: Magyar Lajos. Ára 3 korona.
3. **Földet a népnek — pénzt az országnak.** Irta: Révai Mór. Ára 1 korona 10% felár.

Kapható Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.